

Školkoviny

*Informační bulletin
Mateřské školy Košťálov*

MOTTO:

**„Náš zítřek je
v dětech.“**

***Jarní vydání
2015***

e-mail: materskaskola@kostalov.cz

www.ms.kostalov.cz

telefon: 481 689 235

Vítáme Vás na stránkách „jarního“ vydání našich ŠKOLKOVIN. Tentokrát jsme pro Vás připravili:

1. Informace ze školky:

- ✚ Eko program + Den Země + anketa
- ✚ Projekt Policejní pohádky
- ✚ Desatero pro zajištění bezpečí dětí
- ✚ Uzavření MŠ o prázdninách

2. Grafomotorika

3. Tolerantní výchova ničí dětem hodnoty – Psychologie, pedagogika

4. Stránky pro děti:

- ✚ Uvolňovací cviky
- ✚ Policejní pohádka – ukázka

Uzavření MŠ o prázdninách od 13. 7. do 14. 8.

Eko program + Den Země v naší MŠ

Programy s ekologickým zaměřením jsou pravidelně zařazovány pro

naše děti. V březnu jsme shlédli ekologický divadelní pořad „**Byla jednou jedna hora**“. Pořad pracuje s divadelními, loutkovými a pohádkovými prvky, s jejichž pomocí diváci poznávají důležitost třídění odpadu, význam bioodpadu a základy ekologického chování každého jednotlivce. Autorkou je Jarmila Enochová z divadla pro děti – Rolnička z Liberce.

Den Země je den věnovaný Zemi, který se každoročně koná 22. dubna. Tento svátek je ovlivněn původními dny Země, které se konaly při oslavách jarní rovnodennosti, 21. března, a oslavovaly příchod jara. V moderním pojetí jde o ekologicky motivovaný svátek, upozorňující lidi na dopady ničení životního prostředí.

U nás ve školce s tímto svátkem děti seznamujeme každý rok. Letos ve spolupráci s Lenkou Hříbovou a jejím

eko programem Zahrada. Hravou formou, tvůrčími dílničkami dětem přiblížila život v zahradě, dozvěděli jsme se zajímavosti ze života žížal. Každý si vyrobil svoji žížalku a všichni si zahráli – „žížalí“ hry.

Ve II. a III. třídě se děti seznámily s planetou Země a dalšími planetami, využili jsme k tomu názornou pomůcku znázorňující planety sluneční soustavy. K prohloubení znalosti dětí využíváme dětské encyklopedie a obrazové materiály.

Anketa dětí „Co přeju naší Zemi“

Ondra: „Aby byla zdravá a nikdo neškodil přírodě.“

Kuba Ch.: „...aby se nelila do trávy nafta.“

Dominik: „Aby měla hodně kamarádů – lidí a všichni chránili přírodu.“

Kuba D. „Aby lidi nikde neházeli odpadky.“

Honzík V.: „Aby se zbytečně nekácely stromy.“

Verunka: „Aby se vše uklízelo.“

Kuba J.: „Aby se lidé nehádali a nekřičeli.“

Anetka: „...aby si všichni pomáhali.“

Projekt Policejní pohádky

Pravděpodobně poprvé byly vydány „**Policejní pohádky**.“ Knížka obsahuje 16 pohádek a příběhů, určených předškolákům i mladším školákům.

Unikátní publikace seznamuje děti se zásadami bezpečného chování, přiblíží správné i nesprávné chování v různých situacích. Právě díky zvolené formě pohádek a příběhů je efektivita výuky bezpečnostních pravidel pro nejmenší nejprůměrnější.

Naše mateřská škola se do celorepublikového projektu zapojila ve spolupráci s Policií ČR. Navštívil nás por. Petr Kmínek a seznámil děti s knihou a přečetl nám několik pohádek. Úryvek z knihy je na konci časopisu.

Desatero pro zajištění bezpečí dětí

1. **Děti mladší osmi let** by neměli být nikdy samy, zvláště ne ve velkých městech. Pokud si hrají s jinými dětmi, měly by být v péči a na očích dospělých nebo podstatně starších důvěryhodných kamarádů.
2. **Nikdy nenechávejte malé dítě** bez dozoru na hřišti, v obchodě nebo v parku. Neopouštějte ani dítě v kočárku.
3. **Jestliže jste na velmi přeplněném místě**, držte dítě pevně za ruku. Nechoďte příliš vepředu před dítětem, které vám nemůže stačit. Zapamatujte si, že během krátkého okamžiku se vám může ztratit.

4. **Jakmile jsou děti schopny** porozumět, naučte je znát jejich celé jméno, adresu a číslo telefonu.
5. **Jednoduchá pravidla** osobního bezpečí můžete zažít učit děti již od 2 nebo 3 let. Dejte jim jasně na vědomí, že nikdy nemohou odejít s kýmkoliv, dokonce ani s tím, koho znají, pokud se vás nezeptaly.
6. **Učte starší děti bezpečně přecházet** ulici, pokud možno vždy po přechodu, učte je spolehlivě nakupovat a ptát se dospělých na cestu. Cvičte s nimi tyto způsoby tak dlouho, až si budete jisti, že vše pochopily. Když jsou dostatečně zralé na to, aby byly samy venku, ujistěte se, že vám řeknou, s kým jdou a kdy se vrátí. Pokud je to možné, získejte telefonní číslo, kam je jim možno zavolat.
7. **Na frekventovaných veřejných prostranstvích** se dohodněte s dítětem na nějakém bezpečném místě, kde se sejdete, jestliže byste se ztratili. Ujistěte se, že děti vědí, co mají dělat, pokud by se ztratily, koho mají požádat o pomoc – policistu, prodavače nebo někoho s malým dítětem.
8. **Pomáhejte svému dítěti** budovat pocit sebevědomí dostatkem lásky, pochvaly a pozornosti. Tyranizující a nebezpeční dospělí mají sklon hledat si mezi méně spolehlivými dětmi nebo mezi těmi, které jsou zanedbávané nebo často ponechané o samotě. Vždy je třeba dát dětem najevo, že je bereme vážně a učiníme vše pro to, abychom je ochránili
9. **Vysvětlete dětem**, že by nikdy neměly s dospělými nebo s dětmi dělat něco, co se jim nelíbí – a to i když jde o někoho, koho znají. Praktikujte to také doma, nikdy ať je nelíbá nebo neobjímá dospělí, jestliže to nechtějí.
10. **Naslouchejte svým dětem.** Zvláště, když vám chtějí říci něco o věcech, které je trápí. Je nějaký tyran ve škole nebo mezi vychovateli, kterého nemají rády?

/Z materiálu, který vypracovala Společnost proti násilí/

Grafomotorika /časopis Informatorium /

Grafomotorika je ta část jemné motoriky a psychických funkcí, kterou potřebujeme ke kreslení a psaní. Její stupeň vývoje významně ovlivňuje kresbu i písemný projev dítěte.

Hrubá motorika zahrnuje pohyblivost končetin a celého těla. Vychází z pohybu velkých kloubů (ramenní, loketní, kyčelní a kolenní kloub) a zdokonaluje se při chůzi, běhu, poskocích, při hrách s míčem. Naproti tomu **jemná motorika** (jejíž vývoj vychází z hrubé motoriky) je rozvíjena pohyby zápěstí a prstů. Rozvoji jemné motoriky napomáhají každodenní činnosti, sebeobsluha, tvořivé a rukodělné činnosti a manipulační hry, jako jsou např. stavebnice, mozaiky, puzzle.

Kresba je součástí přirozeného vývoje dítěte, je pro ně hrou a zábavou. Jestliže však dítě předškolního věku kreslení či jiné záměrně vedené činnosti samo nevyhledává či se jim spíše vyhýbá, bývá často příčinou **opožděný vývoj grafomotorických dovedností**.

V předškolním věku dítě s **grafomotorickými obtížemi** nevyhledává hru se stavebnicemi či mozaikami, rukodělné činnosti, je méně obratné při sebeobsluze a každodenních činnostech, nevyhledává kreslení a malování, vybarvování omalovánek, jeho kresba je jednodušší a chudší oproti vrstevníkům, linie kresby jsou často kostrbaté, vytlačené, neplynulé. Dítě může mít špatnou výslovnost, neboť jemná motorika ruky a prstů úzce souvisí s rozvojem řeči.

V tomto období je úroveň jemné motoriky, grafomotoriky a vizuomotoriky jedním z důležitých kritérií při posuzování školní zralosti. Proto je vhodné okolo pátého roku věku dítěte zařazovat pravidelná, systematická grafomotorická cvičení s použitím říkadel, která napomáhají i rytmu psaní.

Grafomotorické schopnosti dítěte **ve školním věku** významně ovlivňují psaní. Jestliže je grafomotorika neobratná, dítě může mít potíže s výukou psaní jednotlivých písmen. Jeho písmo bývá neúhledné, kostrbaté až nečitelné a se zvýšenou chybovostí. Ruka se při psaní brzy unaví a bolí. Dítě pak brzy ztrácí pozornost.

K nápravě grafomotorických obtíží ve školním věku je potřebná pravidelná odborná pomoc, pravidelné uvolňovací cvičení, podpora a upevnění pracovních návyků (správný sed při psaní, správný úchop a postavení ruky při psaní, výběr psacího náčiní apod.). Je možné dítěti poskytnout některé kompenzační pomůcky.

Grafomotorické obtíže lze odstranit různými cviky, které jsou řazeny dle své obtížnosti. **Grafomotorická cvičení** slouží k uvolnění kloubů a svalových skupin celé paže, předloktí, zápěstí a záprstí a nácviku bezpečného a volného pohybu ruky po papíře. Grafomotorické cviky je potřeba opakovat vícekrát za sebou a rovnoměrnou rychlostí. Uvolnění ruky se dostaví jako důsledek zautomatizovaného pohybu.

Předpokladem plynulého, uvolněného a bezúnavného psaní je správný úchop – tzv. **špetkový úchop**, který umožňuje vysokou míru koordinace svalových skupin prstů a ruky, zpřesňuje pohyby a umožňuje uvolnění ruky při psaní. Špetkový úchop by

měl být u dětí navozen, jakmile dítě začíná více kreslit. Rozhodně však před nástupem dítěte do školy.

Úchop psacího náčiní

Pro psaní je nejvýhodnější tzv. **špetkový úchop**, který umožňuje jemnou pohyblivost ruky do všech stran.

Špetku dítě vytvoří ze tří prstů – palce, ukazováku a prostředníku. Tužka leží na posledním článku prostředníku, seshora ji přidržuje bříško palce a ukazováku (bříško palce leží proti bříšku ukazováku nebo mírně výš nebo i mírně níž).

Prsteníček a malíček se na úchopu nepodílejí, jsou volně pokrčené v dlani. Malíková hrana se lehce dotýká podložky.

Tužku dítě drží asi 2 - 3 cm od jejího hrotu.

Tužka přesahuje kožní řasu mezi palcem a ukazovákem (krátké pastelky a tužky jsou naprosto nevhodné).

Psací náčiní směřuje k rameni nebo mině vně ramene (na konci tužky je „očičko“, které chce stále vidět toho, kdo s tužkou píše). Hrot psacího náčiní je při psaní nejdále od očí dítěte.

Ruka i prsty jsou uvolněny, nesvírají tužku křečovitě. Zvedne-li dítě ukazováček, psací náčiní nevypadne. Lze je vytáhnout z ruky lehce.

Navodit špetku můžeme pomocí cvičení jemné motoriky – nápodobou „solení“, drobení, tvarováním špičatých „nosů“ z těsta či plastelíny, vhazováním korálků či jiných drobných předmětů do nádob s úzkými hrdly apod. Prostředníček a malíček zpočátku dítě udrží v dlani přidržováním papírové kuličky.

Vhodné je používání tzv. **„trojhranného programu“** – tužky a pastelky ve tvaru trojúhelníku, kdy každá strana trojúhelníku tvoří opěrný bod pro jeden prst. Pro nácvik úchopu je možné použít také gumovou násadku s vytlačenými důlky pro jednotlivé prsty.

Pomoci dětem můžeme vhodnou asociací: „Tužka je po delším psaní unavená, proto ji položíme do postýlky (na poslední článek prostředníku), bříško palce vytvoří polštářek a bříško ukazováku peřinku, která tužku zlehýnka přikryje.“

správné sezení

správné držení psacího nástroje

Tolerantní výchova ničí dětem hodnoty. Jsou nezvladatelné, zlé a ničeho si neváží

Shovívavá výchova končí špatně. Děti, kterým rodiče nevymezili hranice, mají problémy se sebeovládáním. Chybí jim motivace, disciplína a odpovědnost.

Vidí jenom svoje potřeby a ke svému okolí jsou lhostejné. O příliš benevolentní výchově jsme v rozhlasové Radioporadně mluvili s klinickou psychologkou Blankou Pöslovou.

Dnešní děti rozhodují o všem. Kdy půjdou spát, co si vezmou k jídlu, jak dlouho budou na počítači. Ruší u stolu, když si rodiče povídají, skáčou jim do řeči. Očekávají, že budou centrem dění. A pokud nejsou věci podle jejich představ, vztekají se a jsou agresivní.

„Dáváme dětem příliš prostoru, příliš široké hranice, naopak málo řádu a pevnosti. Všechno PŘÍLIŠ je špatně. Tak jako není dobrý bezpočet zákazů a příkazů, není správná ani nadmíra volnosti, což je dnešní trend,“ říká psychologka Blanka Pöslová.

Od rákosky k anarchii

Zatímco v 50. letech vládli v rodinách despotičtí otcové až přesprávně tvrdou rukou, dnes tu naopak máme hodně benevolentní matky. Přístup ve výchově se změnil hodně po sametové revoluci. Společnost se překlátila do druhého extrému.

„Rodiče o svém přístupu k potomkům přemýšlí. Čtou psychologickou literaturu a dávají přednost tomu, aby bylo jejich dítě vychovááno svobodně. Nechtějí zasahovat do jeho osobnosti a něco mu diktovat,“ popisuje současné tendence Blanka Pöslová a doporučuje, aby všechny knihy rodiče brali s nadhledem. Každý by si měl vybrat jen to, co je mu blízké a co podle svého uvážení považuje za dobrou radu.

„Tisíckrát si mohu přeciíst, že bych měla být ve vedení syna nebo dcery pevnější. Pokud se ale sama pro to vnitřně nerozhodnu a nezačnu to důsledně uplatňovat, nic se nestane,“ vysvětluje Blanka Pöslová.

Rodiče musí být za své dítě zodpovědní

Proč je špatně, když jde dítě spát, jak si samo určí? Co je špatného na tom, že si řekne, co chce jíst? Protože malé dítě neví, co je správné. Nemá tušení, proč by mělo jít do postele v osm hodin večer a jíst zdravě. Tohle všechno musíme naše děti naučit – pevně a láskyplně. „My rodiče jsme zodpovědní za to, k čemu děti vedeme a směřujeme,“ zdůrazňuje Blanka Pöslová.

Co se zákonitě stane, když si dítě může dělat, co chce? Zkouší víc a víc. Navíc se v poslední době zřetelně ukazuje, že takto vedené děti jsou agresivní.

„Stává se, že rodiče neztlumí první vlnu, kdy potomek snaží prosazovat svoji vůli násilím. Dokonce se nechávají od svých tříletých dětí bít a připadá jim to roztomilé. Jenomže to vede k tomu, že se děti začnou násilnický prosazovat všude,“ říká Blanka Pöslová. To způsobí, že tvrdě narazí v sociálních vztazích. Neznají hranice a netuší, kam až mohou zajít. Nemají respekt vůči svému okolí. Myslí si, že jejich emoce a potřeby jsou jediné na světě.

„S překvapením zjišťují, že i ti druzí něco chtějí a potřebují, ale nejsou schopní to sladit. Mají problém se přizpůsobit v jakémkoliv kolektivu. Neumí se ovládat a strádat,“ vysvětluje Blanka Pöslová.

Ach, ta technika!

Mnozí rodiče jsou nešťastní z toho, kolik času tráví jejich děti na počítači nebo mobilním telefonu. Pokud se pokusí užívání techniky regulovat, tvrdě narazí na odpor. Příkladem je příběh posluchače Libora, který zavolał do Radioporadny. Jeho šestiletý syn dostal pod stromeček tablet. V momentě, kdy rodiče po něm chtějí, aby ho odložil, reaguje nepřiměřeně agresivně.

„Nejdůležitější je nastavit striktně pravidla používání. Když dáte dítěti k Vánocům tablet, musíte počítat s tím, že se bude při odebrání vztekat. V té chvíli mu nabídněte jinou aktivitu. Když na to nepřistoupí, nechte ho být. Ať se klidně vzteká. Přestaňte s ním komunikovat a tablet mu rozhodně nevracejte. Nikdy neustupujte. Vy rozhodněte, kolik času denně bude s tím tabletem vaše dítě trávit. U šestiletého dítěte doporučuji maximálně dvě půlhodiny za den,“ radí klinická psycholožka Blanka Pöslová.

Desetileté dítě dokáže celý den sedět u počítače. Jakmile ho rodič nevyžene k jiné aktivitě i přes jeho nelibost, škodí jeho zdraví. Tak jako ve škole platí pravidlo, že se při vyučování nesmí používat mobilní

telefony, měli bychom mít jasná pravidla i doma.

Stránky pro děti

Úryvek ze třetí pohádky:

O domečku, který plakal, protože mu někdo pokreslil stěny

„...Tenhle domeček byl jeden z nejhezčích. Pamatoval si, že mu od malička připomínal hlavu trpaslíka s červenou čepičkou, ukrytou v zeleni kolemstojících stromů a keřů. Oči představovaly dvě kulatá okna, jeho pusku velké dveře a nos vytvářel výčnělek zdiva mezi oběma okny.

Vykročil tedy k domečku, a když se mezi stromy objevily jeho stěny, "světe div se!" vůbec nebyly čistě bílé! Byly na nich místy nic neříkající černé klikyháky, divné nápisy a znaky. Vojta je zkoušel přečíst "SWUMP, JAMP, DZUNG." Vůbec to nedávalo smysl. Z očí-oken hlavy trpaslíka se koulely slzy jako hrachy.

Vojta se zastavil, zatřásl hlavou, aby se ujistil, že se mu to nezdá, a když se ještě štípl do ruky, tak to, co viděl, pořád nemizelo. "Proč pláčeš domečku?" zeptal se udiveně. A v tom domeček odpověděl a začal mu vyprávět, jak k němu přišli tři kluci. Na sobě měli mikiny, na hlavách kapuce, na zádech batůžky a v rukách igelitové tašky, z nichž vytáhli černé spreje a široké fixy a začali psát a malovat ty divné čmáranice. Vykládal mu, jak je prosil, ať toho nechají, ale oni se mu vysmáli. A aby toho nebylo málo, řekli mu, že večer přijdou zase a své dílo dokončí. "Co je to za dílo? Vždyť to vůbec není pěkné!" rozčílil se Vojta a slíbil domečku, že to tak nenechá. Pamatoval si, že když u nich byli ve škole policisté, říkali jim, že pokud někoho uvidí čmárat na stěny domů, podchodů nebo autobusové či tramvajové zastávky, mají tuto skutečnost hned říci někomu dospělému nebo přímo zavolat na policejní stanici. Stačí, když si budou pamatovat číslo 158.

Vojta měl náhodou u sebe mobilní telefon a tak udělal to, co mu ve škole místní policista Honzík poradil. Zatelefonoval na policii a řekl jim vše, co se dozvěděl a že ti kluci mají zase přijít. Pak už se začalo stmívat, a když se s domečkem rozloučil, rychle utíkal domů, aby o něj neměli rodiče starost.

Druhý den, když se probudil, oblékl se, umyl, nasnídal a udělal si na pondělí domácí úkoly, hned utíkal k řece za domečkem. Tentokrát už domeček neplakal, jeho zdi zářily čistou bílou barvou a hned mu začal vyprávět, jak večer přijela policejní auta s houkačkami, policista Honzík i s dalšími kamarády policisty se schovali, někteří i se psy do křoví a za stromy. A když ve tmě znovu přišli ti tři kluci, policisté je zadrželi a odvezli. Druhý den ráno ti tři hoši sami přišli. Přinesli si bílou barvu a všechny své malůvky zamalovali a ještě se mu omluvili. Domeček Vojtovi moc děkoval, že mu pomohl.

Poučení spravedlivého Přemysla:

Děti, nikdy nemalujte po stěnách domů, kam obrázky či nápisy nepatří. Nemůžete přece vědět, jestli to právě tomuhle domečku nebude líto. Samy přece také nerady pláčete.“

Dokreslovačky a omalovánky

